

РЕГЕНЕРАТИВНИЙ ТУРИЗМ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СПЕЦИФІКА ТРАКТУВАННЯ

©2023 КРАСНОМОВЕЦЬ В. А.

УДК 338:486; 502.52
JEL: L83; O35; Z32

Красномовець В. А. Регенеративний туризм: загальна характеристика та специфіка трактування

Мета статті полягає в теоретичному аналізі та дефініціюванні поняття «регенеративний туризм» як інноваційного виду туризму. При аналізі, систематизації й узагальненні наукових праць і матеріалів багатьох закордонних учених і фахівців було розглянуто суть поняття, визначено тотожні йому назви – трансформаційний, відновлювальний; встановлено його місце з-поміж інших видів туризму як одного з найновіших; систематизовано погляди дослідників та визначено його категоріальні особливості. У результаті дослідження було встановлено, що концепція регенеративного туризму базується на ідеї створення позитивного впливу на місця, які відвідують люди під час подорожей. Вона виходить за межі просто сталості або мінімізації негативних наслідків і прагне активно сприяти відновленню та покращенню місцевого довкілля, спільнот і культур. Визначено часові проміжки регенеративного туризму порівняно з іншими видами туризму. Проаналізовані в дослідженні визначення сутності регенераційного туризму дають підстави стверджувати, що за своєю суттю регенеративний туризм втілює в собі цілісний підхід, який виходить за рамки не лише традиційного, але й сталого туризму. Головною його метою та сутнісною ознакою є відтворення місць перебування туристів. Тобто фактично це ще одна сходинка нагору від сталого туризму. Зазначено, що регенеративний підхід передбачає перехід людства від експлуаторського, або дегенеративного, мислення, де природа та ресурси громади є «для взяття», до системи та набору практик, які дозволяють нашим екологічним, соціальним, культурним і політичним системам відновлюватися. Наведено практичні кроки реалізації регенеративного туризму. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є визначення меж та відмінності регенеративного та сталого туризму. Важливим є також обґрунтування принципів регенеративного туризму та розробка практичних кроків щодо імплементації основних засад регенеративного туризму у вітчизняну туристичну практику.

Ключові слова: регенеративний туризм, сталий розвиток туризму, інноваційний вид туризму, інновації у сфері гостинності.

Рис.: 2. Бібл.: 22.

Красномовець Вікторія Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри туризму і готельно-ресторанної справи, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (бульв. Шевченка, 81, Черкаси, 18031, Україна)

E-mail: krasnomovets_v_a@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5806-8348>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/ADC-9937-2022>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57220049021>

UDC 338:486; 502.52
JEL: L83; O35; Z32

Krasnomovets V. A. Regenerative Tourism: General Characteristics and Specifics of Interpretation

The aim of the article is to theoretically analyze and define the concept of «regenerative tourism» as an innovative type of tourism. In the analysis, systematization and generalization of scientific works and materials of many foreign scholars and specialists, the essence of the concept has been considered, identical names have been determined as transformational, restorative; its place among other types of tourism as one of the newest types has been established; the views of researchers are systematized and its categorical features are defined. As a result of the study, it is found that the concept of regenerative tourism is based on the idea of creating a positive impact on the places that people visit while traveling. It goes beyond plain sustainability or minimization of negative impacts and seeks to actively contribute to the restoration and improvement of the local environment, communities, and cultures. The time intervals of regenerative tourism in comparison with other types of tourism are determined. The definitions of the essence of regenerative tourism analyzed in the study give grounds to assert that, in its essence, regenerative tourism embodies a holistic approach that goes beyond not only traditional, but also sustainable tourism. Its main purpose and essential feature is to recreate the places of stay of tourists. That is, in fact, another step up from sustainable tourism. It is noted that the regenerative approach involves the transition of humanity from an exploitative, or degenerate, mindset, where the nature and resources of the community are «to be taken», to a system and set of practices that allow our ecological, social, cultural, and political systems to recover. Practical steps for the implementation of regenerative tourism are presented. Prospects for further research in this direction are to determine the boundaries and differences between regenerative and sustainable tourism. It is also important to substantiate the principles of regenerative tourism and develop practical steps to implement the basic principles of regenerative tourism in domestic tourism practice.

Keywords: regenerative tourism, sustainable development of tourism, innovative type of tourism, innovations in the sphere of hospitality.

Fig.: 2. Bibl.: 22.

Krasnomovets Viktoriia A. – PhD (Economics), Associate Professor, Candidate on Doctor Degree, Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business, Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University (81 Shevchenka Blvd, Cherkasy, 18031, Ukraine)

E-mail: krasnomovets_v_a@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5806-8348>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/ADC-9937-2022>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57220049021>

Період пандемії змусив переосмислити роль кожного у збереженні навколишнього середовища. Людство перебуває на поворотному етапі, щоб запобігти руйнівному впливу на навколишнє середовище, змінити траєкторію зміни клімату та терміново відшкодувати той негативний вплив, що було завдано нашому довкіллю впродовж усього періоду існування, а особливо впродовж останніх десятиліть.

У 1937 р. у світі було 2,3 мільярда людей, а 66% земної кулі становила дика природа. До 2020 р. населення зросло до 7,8 мільярда, а дика природа скоротилася на 35%. За одне життя людям вдалося суттєво зменшити дику природу як на суші, так і в океанах, а також світові екосистеми, що стали жертвами наслідків діяльності людини. Фахівці із Всесвітньої ради подорожей і туризму (WTTC) вважають, що для виживання ми повинні швидко працювати над відновленням планети [1]. Ці зміни мають бути постійними та стосуватися всіх галузей виробництва. Не винятком стала і сфера гостинності та туристична галузь.

Згідно з екологічними та соціальними дослідженнями (ESR) WTTC, у 2019 р. на сектор подорожей і туризму припадало 8,1% викидів парникових газів у світі [1]. У період з 2010 по 2019 рр. ВВП туристичного сектора зростав у середньому на 4,3% щорічно, тоді як його вплив на навколишнє середовище збільшився лише на 2,4% [2]. Відбулося це завдяки технологічному розвитку, а також впровадженню низки заходів з енергоефективності в різних галузях сектора. І зусилля щодо мінімізації впливу на навколишнє середовище цей сектор лише нарощує. Наприклад, у жовтні 2022 р. члени ІКАО (Міжнародної організації цивільної авіації) домовилися досягти нульового рівня викидів в авіаційному секторі до 2050 р. [3], що свідчить про щораз більшу рішучість зробити подорожі більш екологічними. Низка міжнародних готельних ланцюгів бере на себе зобов'язання щодо дотримання цілей сталого розвитку зі скорочення викидів та забруднення навколишнього середовища до 2030 р. [4]. Ці та інші приклади свідчать про позитивні, а головне – дієві кроки щодо реалізації концепції сталого розвитку в галузі гостинності. Водночас важливо не лише в складових туристичної послуги дотримуватися даного підходу, але й у самих формах туризму.

Одним із таких інноваційних підходів до переосмислення впливу подорожей і туристичної діяльності загалом на навколишнє середовище став регенеративний, або відновлювальний, туризм (*regenerative travel*).

У площині вітчизняних досліджень поняття «регенеративного туризму» є новим, тому досі немає комплексних досліджень, що стосувалися б трактування чи характеристики даного поняття в україномовному науковому просторі. Серед зарубіжних дослідників варто виокремити наукові праці таких учених, як Діана Дредж (*Dianne Dredge*) [5], Ната-

ша Реймонд (*Natacha Reymond*) [6], Тім Рассел (*Tim Russell*) [7], Рауні Кью (*Rauni Kew*) [8] та інших. Так, Діана Дредж говорить про регенеративний туризм як про онтологічний зсув у тому, як ми розуміємо, підходимо та діємо щодо подорожей і туризму [5]; Тім Рассел трактує це поняття як філософію, що спрямована не лише на мінімізацію негативного впливу туризму, але й на активний внесок у відновлення місцевих екосистем, економіки та культури [7]; Хлоя Кінг (*Chloe King*) відзначає, що регенеративний туризм має потенціал змінити те, як ми оцінюємо саму туристичну діяльність, розпочавши перехід від «економіки відвідувачів» до «економіки резидентів», де потреби та цінності місцевих жителів ставляться вище за потреби та цінності тимчасових відвідувачів [9].

Метою статті є дефініціювання в українському науковому середовищі поняття «регенеративний туризм», визначення його суті, складових і структурних елементів, а також розуміння відмінності від поняття сталого туризму.

Дане дослідження базується на методі аналізу й узагальнення зарубіжних наукових джерел, що присвячені характеристичі поняття «регенеративний туризм». На основі проведеного аналізу було вперше запропоновано трактування сутності регенеративного туризму в україномовному науковому дискурсі, визначено його структурну схему та базову відмінність від сталого туризму.

Ідея регенерації – поновлення чи реставрації чогось – не є новою, але лише за останні кілька років регенерація в різних секторах, починаючи від сільського господарства та закінчуючи архітектурою, набула особливого значення.

Спочатку цей термін з'явився у сфері регенеративного сільського господарства та почав набувати популярності серед фермерів, які прагнуть повернути назад вплив зміни клімату, а не тільки обмежити його наслідки. Тепер, коли поняття регенеративності увійшло у світ подорожей, його трактують як намір чи спробу мінімізувати негативний ефект, який надмірний туризм спричинив у багатьох дестинаціях по всьому світу. Концепція регенеративного туризму базується на ідеї створення позитивного впливу на місця, які відвідують люди під час подорожей. Вона виходить за межі просто сталості або мінімізації негативних наслідків і прагне активно сприяти відновленню та поліпшенню місцевого довкілля, спільнот і культур.

Термін «регенеративний» походить від слова «регенерація», що означає відновлення, відродження або поновлення чого-небудь після пошкодження чи втрати. Саме англійське слово «regenerative» можна перекласти як регенеративний, або відновлювальний, том, ми вважаємо, що поняття «регенеративний» і «відновлювальний» туризм можна вважати тотожними. Вибір за мовознавцями, який саме термін використовувати.

У площині туристичної індустрії концепція регенеративності почала з'являтися у 2019 р. [10] (рис. 1). Хоча громади корінних народів у всьому світі століттями практикують відновлювальний туризм, інтерес до нього останніми роками виник і зріс через щораз більше усвідомлення впливу туризму на навколишнє середовище та потреби в екологічних практиках подорожей, особливо після пандемії [7]. Багато дослідників [5–9; 11–14]. називають його логічним продовженням і наступною сходинкою після сталого туризму (див. рис. 1).

Одне з класичних визначень регенеративного туризму належить журналістці Елейн Глузак (*Elaine Glusac*). У статті “Move Over, Sustainable Travel. Regenerative Travel Has Arrived”, опублікованій у виданні *The New York Times*, вона зазначає: «регенераційна подорож» означає залишити місце кращим, ніж ви його знайшли [11].

Діанна Дредж (*The Tourism CoLab* і *Designing Tourism*, Лонсестон, Австралія) стверджує, що регенеративний туризм виникає як онтологічний зсув у тому, як ми розуміємо, підходимо та діємо щодо по-

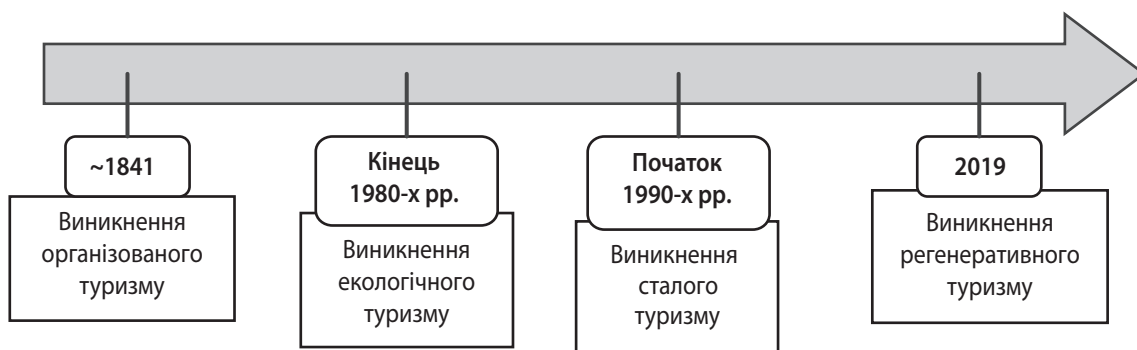

Рис. 1. Часові межі виникнення регенеративного туризму з-поміж інших видів туризму

Джерело: авторська розробка.

За останні кілька років, починаючи з 2021 р., регенеративний туризм набув ваги та значення. Обговорення його суті та основних засад почало все частіше підніматися на сторінках як відомих видань, так і наукових журналів. Пандемія COVID-19 ще більше підкреслила вразливість сектора та необхідність переосмислення туризму. Початком такого процесу можна вважати статтю Елейн Глузак (*Elaine Glusac*) «Move Over, Sustainable Travel. Regenerative Travel Has Arrived», опубліковану 25 лютого 2021 р. [11] і подальші наукові статті [15; 16], опубліковані в журналах, що входять до провідних наукометричних баз. В українському науковому просторі, як було зазначено, поняття регенеративного туризму досі не обговорювалося та не досліджувалося.

Регенеративні (або відроджувальні, чи відновлювані, чи трансформаційні) принципи постають як майбутнє туризму з потенціалом створення кращих умов для процвітання людей і життя. Завдяки цьому в людства є можливість відновити структуру, яка повертає трансформаційний досвід подорожей, що створює достаток для всіх зацікавлених сторін – невидобувний, захопливий, інклюзивний, різноманітний і справедливий [17].

Регенеративний туризм є дещо більшим і екологічно-відповідальнішим поняттям, ніж просто сталий туризм. З існуючих нині трактувань його сутності різними авторами можемо дійти висновку, що практично всі фахівці дотримуються саме такого бачення.

дорожей і туризму. У найпростішому вигляді регенеративний туризм має на меті гарантувати, що подорожі та туризм приносять чисту позитивну користь людям, місцям і природі, і що він підтримує довгострокове оновлення та процвітання наших соціальних та екологічних систем [5].

Тім Рассел (*Tim Russell*), менеджер з маркетингу *Khiri Core*, стверджує, що регенеративний туризм – це концепція, яка набирає популярності в туристичній індустрії. Це філософія, яка спрямована не лише на мінімізацію негативного впливу туризму, але й на активний внесок у відновлення місцевих екосистем, економіки та культури. По суті, регенеративний туризм прагне залишити пункт призначення кращим, ніж він був знайдений [7].

Менеджер із зв'язків із громадськістю та екологічної програми «*Inn by the Sea*» Рауні Кью (*Rauni Kew*) називає регенераційний туризм концепцією відновлення кращого. Цей вид туризму відкриває двері для нових способів мислення про подорожі. Замість того, щоб просто намагатися підтримувати або «не завдавати шкоди» існуючому напрямку, регенеративний туризм працює для відновлення та/або поліпшення природного середовища, культури, біорізноманіття та місцевої економіки. Залучаючи відвідувачів до цих ініціатив, готелі можуть створити автентичні, надихаючі можливості, яких шукають гості [8].

Наташа Реймонд (*Natacha Reymond*) відзначає, що метою регенеративного туризму є позитивний вплив на місцеві системи: соціальні та екологічні. Це

може приймати різні форми, але ідея полягає в тому, щоб мандрівник отримав справжні місцеві враження та повернувся додому не лише зі спогадами, а й із друзями, одночасно беручи участь у проєктах, які приносять цінність місцевим громадам чи навколишньому середовищу [6].

Таким чином, наведені визначення сутності регенеративного туризму дають підстави стверджувати, що за своєю суттю такий туризм втілює в собі цілісний підхід, який виходить за рамки не лише традиційного, але й сталого туризму. Головною його метою та сутнісною ознакою є відтворення місць перебування туристів. Тобто фактично, це ще одна сходинка вище від сталого туризму.

Регенеративний туризм відрізняється від сталого туризму тим, що він виходить за рамки просто мінімізації негативного впливу туризму. Сталий туризм спрямований на зменшення шкоди, завданої туристичною діяльністю, тоді як регенеративний туризм спрямований на створення позитивного впливу шляхом активного відновлення навколишнього середовища та громад [7].

Регенеративний туризм представляє собою альтернативу традиційним моделям туризму та зміну парадигми для сектора, завдяки чому туризм надає більшу цінність для громад, ніж приймає. Це досягається за допомогою цілісного системного підходу, орієнтованого на місцевість, громаду та навколишнє середовище, який визнає цінність соціального, культурного, екологічного та економічного добробуту. Підхід до регенеративного туризму визнає ширшу екосистему туризму та потребу спільної еволюції туризму, оскільки контекст місцевих місць змінюється з часом [9].

У трактуванні сутності регенеративного туризму наряду з екологією чільне місце посідає також середовище громад. Мова йде, передусім, про економічні вигоди, які може отримувати місцева громада, територія чи населення від здійснюваної туристичної діяльності. Регенеративний туризм розвиває співпрацю та партнерство між усіма зацікавленими сторонами, сприяючи розмаїттю місцевих економік і пом'якшенню надмірної залежності від туризму. Тобто інклюзивний простір для прийняття рішень дає можливість місцевому населенню робити внесок як у добробут громади, так і в піклування про довкілля. [18].

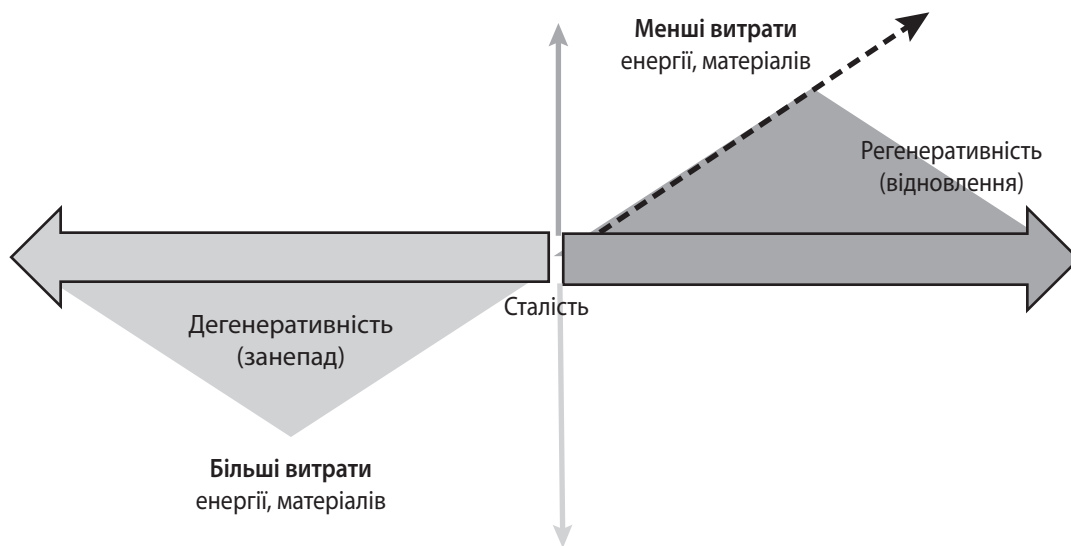
Однією з ознак регенеративного туризму є створення значущих вражень. Мандрівників заохочують брати участь у проєктах, які відроджують місцеві громади та зберігають навколишнє середовище, сприяючи глибшому зв'язку з місцем призначення. Такий підхід забезпечує збереження культурної спадщини від покоління до покоління, перетворюючи відпустку на трансформаційні подорожі, а не на егоїстичні втечі [18]. Ба більше, така діяльність носить системний довгостроковий характер і сприяє, таким чином,

підтримці та розвитку місцевих громад і територій. Прикладом такої діяльності може бути «всиновлення» (взяття під опіку) дерев чи тварин. Наприклад, на грецькому острові Іос з 2013 року реалізують «Проєкт оливкового дерева «Електра» [19]. Це ініціатива збереження природного середовища спрямована на відновлення середовища існування, яке раніше було знищено лісовими пожежами та вирубкою лісів. Станом на травень 2023 р. навколо острова висаджено більше 68 000 оливкових дерев і кущів і заплановано ще 20 000. Крім того, завдяки цьому проєкту було врятовано 625 стародавніх оливкових дерев (більшості з них понад 300 років), які мали бути вирубані та продані на дрова на материковій частині Греції. Їх перевезли на Іос, де вони отримали другий шанс продовжити своє літнє життя. Важливо, що 97% із них жили й тепер процвітають на острові, який став їхнім новим домом. До реалізації цього проєкту було долучено гостей курорту «Каліо». Під час подорожі туристи можуть самі обрати дерево, «усиновити його», назвавши одним з давньогрецьких імен, і допомогти в догляді за ним. Таким чином їхній зв'язок із природою набуває назви та змісту. Вони наближаються до грецької природи та традицій і водночас створюють емоційні зв'язки з островом [19]. У результаті туристи повертаються на острів, сприяючи фінансовим надходженням безпосередньо в рамках курорту. Були навіть випадки, коли гості вдавалися до більш значних інвестиційних ініціатив на острові, таким чином зміцнюючи місцеву економіку та громаду [20].

Подібних і навіть потужніших за змістом прикладів упровадження принципів регенеративного туризму можна навести вже чимало. Деякі туристичні маршрути передбачають, наприклад, повернення з прогулянки національним парком з пакетом сміття, що гості назбирають там під час екскурсії, тощо.

Фактично регенеративний підхід передбачає перехід людства від експлуататорського, або дегенеративного, мислення, де природа та ресурси громади є «тут для взяття», до системи та набору практик, які дозволяють нашим екологічним, соціальним, культурним і політичним системам відновлюватися (рис. 2).

У розумінні сутності поняття «регенеративний туризм» цікавим є факт виходу за межі позитивного впливу виключно на місце перебування (в екологічному, соціальному чи економічному плані), але й позитивний або навіть визначальний вплив на людину: формування нових способів мислення про подорожі [8]; довгострокову ідею подальшої участі (у т. ч. волонтерської) у проєктах захисту природи [6]; створення значущих вражень і активних дій під час подорожі, щоб перетворити поїздку з просто подорожі на допомогу [18]. Тому можемо говорити про абсолютно революційний підхід у сприйнятті сутності туризму з простого споглядання до активної участі та відновлення місць.

Рис. 2. Місце регенеративної подорожі порівняно зі сталю

Джерело: складено автором на основі [10; 21].

Як цілісний підхід регенерація має потенціал для зміцнення місцевих громад, створення міцніших зв'язків із сільським господарством і системами постачання продовольства, впровадження принципів циркулярної економіки та сприяння здоров'ю і добробуту людей, використовуючи нашу творчість і мислення вищого порядку. Зробивши туризм регенеративним, можна дбати про природні екосистеми, консолідувати та розвивати місцеві ланцюжки поставок і зменшити залежність від зовнішніх ринків, роблячи туризм інструментом досягнення цих цілей [22]. Регенеративна подорож являє собою такий вид туризму, який не тільки не завдає шкоди, але також захищає і поліпшує умови та системи в пункті призначення, приносячи користь як жителям, так і мандрівникам.

ВИСНОВКИ

Таким чином, з проведеного дослідження можемо зробити висновки, що регенеративний туризм є цілісним і має системний підхід. В епоху, коли добробут нашої планети є найважливішим, траєкторія, яку ми вибираємо для подорожі, має глибокі наслідки. Еволюція індустрії подорожей – це не лише перехід до нових горизонтів; йдеться про формування майбутнього, де має існувати довгострокова та тісна співпраця всіх сторін для збереження спільного простору для життя. Регенеративний туризм сприяє співпраці та партнерству між усіма зацікавленими сторонами місцевого туризму та заохочує різноманітність місцевих економічних систем, щоб уникнути надмірної залежності від туризму для виживання населення. Це місцеве населення залучається до процесів прийняття рішень в інклюзивному та справедливому просторі, щоб принести цінність громадам, а також нести відповідальність за довкілля та біорізноманіття місця.

Регенеративний туризм вимагає зміни нашої економічної моделі та погляду на суспільство. Необхідно перейти від пошуку сталого зростання обсягів до більш якісного розвитку, який поліпшує здоров'я та добробут людей через здоров'я екосистем. Регенеративний туризм пропонує важливий набір рішень для переосмислення та перебудови індустрії туризму. Він також поліпшує місцеву економіку, зберігає місцеву культуру та біорізноманіття, водночас пропонує незабутні, справжні враження, що змінюють життя та систему мислення гостей і сприяє поліпшенню дестинацій. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. World Travel & Tourism Council (WTTC). URL: wtcc.org
2. Sustainable Tourism Global Center and WTTC Unveil Pioneering Global Research on Travel & Tourism. 25.10.2023. URL: <https://wtcc.org/news-article/sustainable-tourism-global-center-and-wtcc-unveil-pioneering-global-research-on-travel-and-tourism>
3. States adopt net-zero 2050 global aspirational goal for international flight operations / ICAO. URL: <https://www.icao.int/Newsroom/Pages/States-adopts-net-zero-2050-aspirational-goal-for-international-flight-operations.aspx>
4. Sustainability efforts amongst hotel brands: a peak into 2023 / NewGen Advisory. 11.10.2022. URL: <https://newgenadv.com/2022/10/sustainability-efforts-amongst-hotel-brands-a-peak-into-2023/>
5. Dredge D. Regenerative tourism: transforming mindsets, systems and practices. *Journal of Tourism Futures*. 2022. Vol. 8. No. 3. P. 269–281. DOI: <https://doi.org/10.1108/JTF-01-2022-0015>
6. Reymond N. Regenerative Tourism – A holiday mind shift beyond sustainability / EHL Insights. 16.12.2022. URL: <https://hospitalityinsights.ehl.edu/regenerative-tourism-a-shift-coming>

7. Russell T. From Sustainability to Regeneration: What Is Regenerative Tourism? 27 of March 2023. URL: <https://khiri.com/what-is-regenerative-tourism/>
8. Kew R. Regenerative Tourism Improves The Destination & Inspires Hotel Guests / Hotel Executive. May 2023. URL: https://www.hotelexecutive.com/feature_focus/7613/regenerative-tourism-improves-the-destination-inspires-hotel-guests
9. King Ch. How Can Tourism Be Regenerative? / Solimar International. 01.03.2022. URL: <https://www.solimarinternational.com/how-can-tourism-be-regenerative/>
10. Regenerative tourism: moving beyond sustainable and responsible tourism / CBI Ministry of Foreign Affairs. 02.05.2022. URL: <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/regenerative-tourism#thirteen-principles-of-a-regenerative-tourism-business>
11. Glusac E. Move Over, Sustainable Travel. Regenerative Travel Has Arrived / The New York Times. 25.02.2021. URL: <https://www.nytimes.com/2020/08/27/travel/travel-future-coronavirus-sustainable.html>
12. Mikowski M. Adapting to The Future of Sustainable Travel / Hotel Executive. May 2023. URL: https://www.hotelexecutive.com/feature_focus/7629/adapting-to-the-future-of-sustainable-travel
13. Cooper N. Regenerative Tourism vs Sustainable Tourism – The future of our industry, traveller and planet / The Tourism Collective. 01.02.2023. URL: <https://tourismcollective.com.au/blog/regenerative-tourism-vs-sustainable-tourism-the-future-of-our-industry-traveller-and-planet/>
14. Gillbanks D. Really, what's the difference? 'Sustainable tourism' vs 'regenerative tourism' / The "Good Tourism" Blog. 20.09.2022. URL: <https://www.goodtourismblog.com/2022/09/really-whats-the-difference-sustainable-tourism-vs-regenerative-tourism/>
15. Hui X., Raza S. H., Khan S. W. et al. Exploring Regenerative Tourism Using Media Richness Theory: Emerging Role of Immersive Journalism, Metaverse-Based Promotion, Eco-Literacy, and Pro-Environmental Behavior. *Sustainability*. 2023. Vol. 15. Iss. 6. Art. 5046. DOI: <https://doi.org/10.3390/su15065046>
16. Bellato L., Frantzeskaki N., Nygaard Ch. A. Regenerative tourism: a conceptual framework leveraging theory and practice. *Tourism Geographies*. 2023. Vol. 25. Iss. 4. P. 1026–1046. DOI: <https://doi.org/10.1080/14616688.2022.2044376>
17. Regenerative Travel Principles for Hospitality. URL: <https://www.hospitalitynet.org/file/152008917.pdf>
18. Regenerative vs. Sustainable Tourism: Shaping the Future of Travel. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/regenerative-vs-sustainable-tourism-shaping-future-travel>
19. Saving Eternity: The Electra Olive Tree Project – los Eternal. URL: <https://ioseternal.com/saving-eternity>
20. Hargreaves R. Calilo – sustainable luxury on a Greek island: MoneyWeek Travel / MoneyWeek. 20.11.2023. URL: <https://moneyweek.com/spending-it/travel-holidays/calilo-sustainable-luxury-moneyweek-travel>
21. Laurent M. Regenerative tourism will be at the forefront of the recovery effort / EHL Insights. 26.12.2021. URL: <https://hospitalityinsights.ehl.edu/regenerative-tourism>
22. Regenerative tourism / The Islander Way. URL: <https://www.islanderway.co/regenerative-tourism>

REFERENCES

- Bellato, L., Frantzeskaki, N., and Nygaard, Ch. A. "Regenerative tourism: a conceptual framework leveraging theory and practice". *Tourism Geographies*, vol. 25, no. 4 (2023): 1026-1046.
DOI: <https://doi.org/10.1080/14616688.2022.2044376>
- Cooper, N. "Regenerative Tourism vs Sustainable Tourism – The future of our industry, traveller and planet". *The Tourism Collective*. February 01, 2023. <https://tourismcollective.com.au/blog/regenerative-tourism-vs-sustainable-tourism-the-future-of-our-industry-traveller-and-planet/>
- Dredge, D. "Regenerative tourism: transforming mindsets, systems and practices". *Journal of Tourism Futures*, vol. 8, no. 3 (2022): 269-281.
DOI: <https://doi.org/10.1108/JTF-01-2022-0015>
- Gillbanks, D. "Really, what's the difference? 'Sustainable tourism' vs 'regenerative tourism'". *The "Good Tourism" Blog*. September 20, 2022. <https://www.goodtourismblog.com/2022/09/really-whats-the-difference-sustainable-tourism-vs-regenerative-tourism/>
- Glusac, E. "Move Over, Sustainable Travel. Regenerative Travel Has Arrived". *The New York Times*. February 25, 2021. <https://www.nytimes.com/2020/08/27/travel/travel-future-coronavirus-sustainable.html>
- Hargreaves, R. "Calilo – sustainable luxury on a Greek island: MoneyWeek Travel". *MoneyWeek*. November 20, 2023. <https://moneyweek.com/spending-it/travel-holidays/calilo-sustainable-luxury-moneyweek-travel>
- Hui, X. et al. "Exploring Regenerative Tourism Using Media Richness Theory: Emerging Role of Immersive Journalism, Metaverse-Based Promotion, Eco-Literacy, and Pro-Environmental Behavior". *Sustainability*, art. 5046, vol. 15, no. 6 (2023).
DOI: <https://doi.org/10.3390/su15065046>
- Kew, R. "Regenerative Tourism Improves The Destination & Inspires Hotel Guests". *Hotel Executive*. May 2023. https://www.hotelexecutive.com/feature_focus/7613/regenerative-tourism-improves-the-destination-inspires-hotel-guests
- King, Ch. "How Can Tourism Be Regenerative?" *Solimar International*. March 01, 2022. <https://www.solimarinternational.com/how-can-tourism-be-regenerative/>
- Laurent, M. "Regenerative tourism will be at the forefront of the recovery effort". *EHL Insights*. December 26, 2021. <https://hospitalityinsights.ehl.edu/regenerative-tourism>
- Mikowski, M. "Adapting to The Future of Sustainable Travel". *Hotel Executive*. May 2023. https://www.hotelexecutive.com/feature_focus/7629/adapting-to-the-future-of-sustainable-travel
- "Regenerative tourism: moving beyond sustainable and responsible tourism". *CBI Ministry of Foreign Affairs*. May 02, 2022. <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/regenerative-tourism#thirteen-principles-of-a-regenerative-tourism-business>
- "Regenerative tourism". *The Islander Way*. <https://www.islanderway.co/regenerative-tourism>
- "Regenerative Travel Principles for Hospitality". <https://www.hospitalitynet.org/file/152008917.pdf>
- "Regenerative vs. Sustainable Tourism: Shaping the Future of Travel". <https://www.linkedin.com/pulse/regenerative-vs-sustainable-tourism-shaping-future-travel>

Reymond, N. "Regenerative Tourism - A holiday mind shift beyond sustainability". *EHL Insights*. December 16, 2022. <https://hospitalityinsights.ehl.edu/regenerative-tourism-a-shift-coming>

Russell, T. "From Sustainability to Regeneration: What Is Regenerative Tourism?" 27 of March 2023. <https://khiri.com/what-is-regenerative-tourism/>

"Saving Eternity: The Electra Olive Tree Project – Los Eternal". <https://ioseternal.com/saving-eternity>

"States adopt net-zero 2050 aspirational goal for international flight operations". *ICAO*. <https://www.icao.int/Newsroom/Pages/States-adopts-netzero-2050-aspirational-goal-for-international-flight-operations.aspx>

"Sustainable Tourism Global Center and WTTC Unveil Pioneering Global Research on Travel & Tourism". October 25, 2023. <https://wtcc.org/news-article/sustainable-tourism-global-center-and-wtcc-unveil-pioneering-global-research-on-travel-and-tourism>

World Travel & Tourism Council (WTTC). wtcc.org

УДК 330.322
JEL: D92; F21
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-89-95>

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС

©2023 КУРОВСЬКА Н. О., ПШЕНИШНА К. В.

УДК 330.322
JEL: D92; F21

Куровська Н. О., Пшенишна К. В. Перспективи залучення іноземних інвестицій в український бізнес

Метою статті є теоретико-методичне обґрунтування сучасних проблем іноземного інвестування з подальшою розробкою рекомендацій щодо залучення капіталу іноземних партнерів в український бізнес. На основі використання абстрактно-логічного та статистико-економічного методів дослідження визначено сучасні тенденції розвитку інвестування та залучення іноземних інвестицій в український бізнес; на основі SWOT-аналізу встановлено слабкі та сильні сторони інвестиційної привабливості вітчизняного бізнесу з метою мінімізації ризиків. У статті відмічено, що сучасний стан ринкової економіки характеризується постійними змінами, загостренням конкуренції та непередбачуваністю умов функціонування. Зазначено, що наявність фінансових ресурсів є одним із ключових факторів успіху у веденні підприємницької діяльності для мінімізації негативного впливу внутрішнього та зовнішнього середовища. Відзначено, що в разі недостатньої кількості власних ресурсів підприємства виникає потреба в пошуку зовнішніх джерел фінансування, у тому числі в залученні іноземних інвестицій. Це сприятиме розширенню ринків збуту продукції, доступу до новітніх технологій, а також поліпшенню фінансового стану підприємства в перспективі. Встановлено, що процес залучення іноземних інвестицій у веденні підприємницької діяльності має певні переваги та недоліки, які варто враховувати при плануванні інвестиційної діяльності та управлінні підприємницькою діяльністю. Зазначено негативний вплив воєнних дій в Україні на рівень її інвестиційної привабливості. Проаналізовано сучасний стан і тенденції залучення іноземних інвестицій в Україну. Запропоновано стратегічні напрями залучення іноземних інвестицій в український бізнес, а також забезпечення сприятливих умов для поліпшення інвестиційного клімату. Перспективами подальших досліджень є напрями надходження іноземного капіталу у вітчизняну економіку є визначення перспективних галузей для його залучення в повоєнний період.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, підприємницька діяльність, іноземний капітал, бізнес-партнери, іноземні інвестиції.

Рис.: 4. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 9.

Куровська Наталія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, Поліський національний університет (Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна)

E-mail: kurovska@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3344-6079>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/U-2795-2017>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57315681300>

Пшенишна Каріна Віталіївна – магістранта кафедри фінансів і кредиту, Поліський національний університет (Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна)

E-mail: kpsHENYshna@berta.com.ua

UDC 330.322
JEL: D92; F21

Kurovska N. O., Pshenyshna K. V. Prospects for Attracting Foreign Investment in Ukrainian Business

The aim of the article is to theoretically and methodically substantiate the current problems of foreign investment with the subsequent development of recommendations for attracting capital from foreign partners to Ukrainian business. On the basis of the use of abstract-logical and statistical-economic methods of research, the current trends in the development of investment and attraction of foreign investment in Ukrainian business are determined; on the basis of the SWOT analysis, the strengths and weaknesses of the investment attractiveness of domestic business are identified in order to minimize risks. The article indicates that the current state of the market economy is characterized by constant changes, intensification of competition and unpredictability of conditions of operation. It is specified that the availability of financial resources is one of the key factors of success in doing business to minimize the negative impact of the both internal and external environment. It is noted that in case of insufficient amount of own resources of enterprise, there is a need to find external sources of financing, including attracting foreign investment. This will contribute to the expansion of product markets, access to the latest technologies, as well as improving the financial condition of the enterprise in the future. It is determined that the process of attracting foreign investment when doing business has certain advantages and disadvantages, which should be taken into account when planning investment activity and managing entrepreneurial activity. The negative